

**Karolinska
Institutet**

Kursplan för

Basutbildning i familjeterapi, 60 hp

Basic Training in Family Therapy, 60 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT12 , HT14

Kurskod	9K8053
Kursens benämning	Basutbildning i familjeterapi
Hp	60 hp
Utbildningsform	Uppdragsutbildning (högskolepoäng)
Huvudområde	Psykoterapi
Nivå	G1 - Grundnivå 1
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Styrelsen för utbildning
Datum för fastställande	2012-08-30
Reviderad av	Styrelsen för utbildning
Senast reviderad	2012-10-03
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2012

Särskild behörighet

Grundläggande utbildning inom vård och behandling, samt erfarenheter av behandlande arbetsuppgifter. Den studerande skall ha möjlighet att arbeta med familjer under utbildningstiden.

Mål

Efter kursen förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- Redovisa grundläggande kunskap om generell systemteori.
- Redovisa grundläggande kunskaper om centrala systemteoretiska begrepp och deras betydelse inom systemisk terapi.
- Redovisa övergripande kunskap om psykologiska funktioner.
- Redovisa övergripande kunskaper om vetenskapsbaserade förklaringsmodeller till psykopatologi, systemteoretisk dysfunktionalitet och salutogenes.
- Redovisa grundläggande kunskaper om familjeterapeutiska inriktningar.
- Redovisa grundläggande kunskap om familjeterapeutiska inriktningars vetenskapliga grund.

- På grundläggande nivå kunna redovisa skillnader mellan olika familjeterapeutiska inriktningar och dess användbarhet i olika kliniska sammanhang.
- Redovisa övergripande kunskap om forskningsmetodik och vetenskapsteori.
- Redovisa övergripande kunskap om lagstiftningen för kliniskt arbete.
- Kunna beskriva hur man på vetenskaplig grund kan utvärdera den egna arbetsinsatsen.

Färdighet och förmåga

- Kunna tillämpa teoretisk kunskap i det kliniska arbetet.
- Kunna medverka i bedömning av individuell diagnos, psykoterapiindikation och behandlingsplanering.
- Kunna medverka i bedömning av familjers behov och lämpliga familjeinterventioner.
- Kunna utveckla och demonstrera alliansbaserade behandlingsrelationer till olika familjer i deras kontext.
- Kunna planera och genomföra en behandlingsplan i samverkan med hela familjen.
- Kunna tillämpa olika familjeterapeutiska metoder i kliniskt arbete.
- Med handledning och på vetenskaplig grund kunna planera, genomföra och dokumentera behandlingsarbete.
- Redovisa övergripande förmåga att kritiskt granska vetenskapligt arbete.

Värderingförmåga och förhållningssätt

- Kunna kritiskt förhålla sig till och på vetenskaplig grund värdera olika diagnostiska system.
- Kunna förhålla sig nyfiken och kritisk till olika terapeutiska teorier och till det aktuella forskningsläget.
- Kunna inta en kritisk hållning till sitt eget arbete utifrån juridiska och etiska aspekter.
- Kunna granska sitt eget arbete utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.
- Med handledning kunna avgöra om en familj/patient bör remiteras till en annan kollega eller annan terapeutisk behandling.
- Kunna reflektera över sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Innehåll

Kursen innehåller 13 moment.

Grundläggande systemteoretiska perspektiv, familjediagnostik, 10 hp Moment 1 omfattar en översiktlig genomgång av generell systemteori samt av familjeterapeutiska inriktningar och nätverksarbete. Vidare belyses familjebeskrivande begrepp, familjemönster och familjediagnostik samt samgåendetekniker och vad som utmärker ett första samtal. Momentet belyser det aktuella forskningsläget. Momentet ges termin 1. **Grundläggande psykologi 1, 3 hp** Moment 2 omfattar en introduktion i inlärnings- och informationspsykologi. Momentet ges under termin 1. **Grundläggande psykologi 2, 4 hp** Moment 3 är en fortsättning på Grundläggande psykologi 1 och omfattar en introduktion i utvecklingspsykologi, neuropsykologi, grupp- och organisationspsykologi, samt affektteori och anknytningsteori. Momentet ges under termin 2. **Psykodynamisk metod och kognitiv beteendeterapeutisk metod, 4 hp** Moment 4 ger en orientering om grunderna för psykodynamiska metoder och kognitivt beteendeterapeutiska metoder för individer och grupper. Momentet belyser det aktuella forskningsläget för dessa metoder.

Momentet ges under termin 2. **Psykopatologi och dysfunktionella familjesystem, 2 hp** Moment 5 omfattar en genomgång av psykopatologi, dysfunktionella familjesystem, familjediagnostiska instrument samt begreppen patogenes och salutogenes. Momentet ges termin 2. **Juridik och etik, 2 hp** Moment 6 ges under termin 3 och omfattar lagstiftning som reglerar psykoterapeutisk verksamhet samt grundläggande etiska principer. **Forskning och klinisk utvärdering, 3 hp** Moment 7 ges under termin 3 och omfattar en introduktion till evidensbegreppet och metoder för kvalitetssäkring samt en orientering om relevanta databaser och sökmeter. **Familjeterapeutisk teori och metod 1, 5 hp** Moment 8 omfattar en grundläggande genomgång av de tidiga familjeterapeutiska metoderna med kommunikativa, strukturella och strategiska teorier. Aktuella manualbaserade metoder såsom MultiSystemisk Terapi (MST), Funktionell Familjeterapi (FFT), Brief Strategic Family Therapy (BSFT) behandlas. Momentet ges termin 3. **Familjeterapeutisk teori och metod 2, 10 hp** Moment 9 är en fortsättning på föregående termins moment och omfattar lösningsfokuserade, narrativa och

språkssystemiska metoder samt kognitiv familjeterapi, psykodynamisk familjeterapi, parterapi, familjeterapi i relation till missbruk och familjeterapi med barn. Aktuella manualbaserade metoder såsom Anknätningsbaserad familjeterapi (ABFT), Mentaliseringsbaserad familjeterapi (MBFT), System Integrativ Family Therapy (SIFT) och Emotionel Focused Therapy kommer även att belysas. Momentet ges termin 4. **Familjeterapi under handledning 1, Familjerekonstruktion, 2 hp** Moment 10.

Handledningen påbörjas med att studenterna i sina handledningsgrupper arbetar med familjerekonstruktion av egna familjer under 8 timmar. Momentet ges under termin 1. **Familjeterapi under handledning 2, 5 hp** Moment 11 ges under termin 2 och är en fortsättning på förra terminens handledning.

Momentet fokuserar på samgående, allians och psykoterapikontrakt. Handledning på familjeterapeutiskt arbete kommer att inriktas på sessionsrapporter, inspelat material och direkthandledning. **Familjeterapi under handledning 3, 5 hp** Moment 12 ges under termin 3 och är en fortsättning på förra terminens handledning.

Handledning på familjeterapeutiskt arbete kommer att inriktas på sessionsrapporter, inspelat material och direkthandledning samt skriftlig psykoterapisammanfattning. **Familjeterapi under handledning 4, 5 hp** Moment 13 ges under termin 4 och är en fortsättning på förra terminens handledning.

Handledning på familjeterapeutiskt arbete kommer att inriktas på sessionsrapporter, inspelat material och direkthandledning samt skriftlig psykoterapisammanfattning.

Arbetsformer

Den teoretiska undervisningen sker genom föreläsningar, seminarier, gruppövningar, egna litteraturstudier och individuella moment. Handledning på de kliniska momenten sker i grupper om 4 till 5 studenter.

Examination

Examination sker inom varje moment.

Examination sker dels genom skriftliga eller muntliga examinationer, dels genom aktivt deltagande i seminarier och gruppövningar där närvaro är obligatorisk vid samtliga undervisningstillfällen.

Moment 1 och 2 examineras skriftligt under termin 1. Moment 2 examineras via Internet.

Moment 3, 4 och 5 examineras skriftligt individuellt under termin 2. Moment 5 examineras via Internet.

Moment 6 och 7 skriftligt individuellt under termin 3.

Moment 8 examineras skriftligt individuellt under termin 4.

Moment 9 examineras skriftligt individuellt termin 4.

Moment 10-13 examineras genom minst 3 godkända familjeterapeutiska arbeten under handledning, skriftlig psykoterapisammanfattning samt att aktivt bidra i handledningsgruppens arbete.

Om studenten blir underkänd på någon del av examinationen görs endast denna del om.

80 % närvaro är minimum för att komma ifråga för examination.

Övriga föreskrifter

Student som inte deltagit i del av ett moment kan av aktuell lärare få extrauppgift för att kompensera för frånvaro. Kursdeltagare som inte uppfyller kraven för godkänt på handledningsmomentet har inte rätt att inom kursens ram få göra om detta moment.

Kursutvärdering kommer att genomföras enligt de riktlinjer som är fastställda av Styrelsen för utbildning.

Litteratur och övriga läromedel

Ytterligare artiklar och föreläsningsmaterial relevanta för ämnesområdet tillkommer.

Abrahamsson, Erik; Berglund, Gustaf

Psykoterapins förnyare : samtal om systemiskt förändringsarbete

Ringborg, Magnus

1. utg. : Stockholm : Mareld, 2007 - 225 s.

ISBN:9789188872791 LIBRIS-ID:10418184

[Sök i biblioteket](#)

Allgulander, Christer

Introduktion till klinisk psykiatri

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2008 - 318 s.

ISBN:978-91-44-04936-6 LIBRIS-ID:10674788

[Sök i biblioteket](#)

Andersen, Tom

Reflekterande processer : samtal och samtal om samtalen

Weine, Bengt; Hopstadius, Kerstin

4., utök. uppl. / b översättning: Bengt Weine, Kerstin Hopstadius : Stockholm : Mareld, 2003 - 237 s.

ISBN:9188872386 LIBRIS-ID:8860759

[Sök i biblioteket](#)

Anderson, Harlene; Goolishian, Harold A.

Från påverkan till medverkan : språk- och meningsskapande system i samverkan : [terapi med språkssystemiskt synsätt]

Hopstadius, Kerstin

Stockholm : Mareld, 1992 - 150 s.

ISBN:91-971117-8-3 LIBRIS-ID:8383588

[Sök i biblioteket](#)

Anderson, Harlene

Samtal, språk och möjligheter : psykoterapi och konsultation ur postmodern synvinkel

Brodin, Cecilia; Hopstadius, Kerstin

Stockholm : Mareld, 1999 - 316 s.

ISBN:91-88872-16-5 (inb.) ; 335:00 LIBRIS-ID:7775975

[Sök i biblioteket](#)

Bateson, Gregory

Mönstret som förbinder : eko-cybernetiska texter

Brand, Stewart; Graffman, Erik

Stockholm : Mareld, 1998 - 262 s.

ISBN:91-88872-10-6 (inb.) ; 360:00 LIBRIS-ID:7775969

[Sök i biblioteket](#)

Berg, Insoo Kim; DeJong, Peter

Att bygga lösningar : en lösningsfokuserad samtalsmodell

Fredriksson, Marie; Weine, Bengt

2., [rev. och utök.] uppl. / b [översättning: Marie Fredriksson och Bengt Weine] : Stockholm : Mareld, 2003 - 375 s.

ISBN:91-88872-37-8 LIBRIS-ID:9102473

[Sök i biblioteket](#)

Familjeterapi : tillämpningar ur ett svenskt perspektiv

Sundelin, Johan; Hansson, Kjell

Lund : Studentlitteratur, 1995 - 398 s.

ISBN:91-44-46911-X (korr.) LIBRIS-ID:7279074

[Sök i biblioteket](#)

Forsberg, Gunnar; Wallmark, Johan

Nätverksboken : om mötets möjligheter

2., [bearb. och utök.] uppl. : Stockholm : Liber, 2002 - [2], 352 s.

ISBN:91-47-05157-4 LIBRIS-ID:8845469

[Sök i biblioteket](#)

Havnesköld, Leif; Risholm Mothander, Pia

Utvecklingspsykologi

3., [helt omarb., och uppdaterade] uppl. : Stockholm : Liber, 2009 - 384 s.

ISBN:978-91-47-09338-0 (inb.) LIBRIS-ID:11317631

URL: [Omslagsbild](#)

[Sök i biblioteket](#)

Jensen, Per; Hårtveit, Håkon

Familjen plus en : en resa genom familjeterapins praktik och idéer

Engelsöy, Peter; Lindahl, Charlotta

2., [rev. och utök.] uppl. : Stockholm : Mareld, 2005 - 383, [1] s.

ISBN:91-88872-64-5 (inb.) LIBRIS-ID:9804330

[Sök i biblioteket](#)

Lundsbye, Maths

Familjeterapins grunder : ett interaktionistiskt perspektiv, baserat på system-, process- och kommunikationsteori

4. rev. utg. : Stockholm : Natur & Kultur, 2010 - 425 s.

ISBN:978-91-27-12122-5 (inb.) LIBRIS-ID:11727907

[Sök i biblioteket](#)

Morgan, Alice

Vad är narrativ terapi?

Carlberg, Anna-Lena

Stockholm : Mareld, 2004 - 143 s.

ISBN:91-88872-51-3 (korr.) z 9188872513 LIBRIS-ID:9654660

[Sök i biblioteket](#)

Petitt, Bill; Olson, Hardy

Om svar anhålles! : en bok om interaktionistiskt förändringsarbete : teori och analys

2., rev. uppl. : Stockholm : Mareld, 1994 - 416 s.

ISBN:91-971976-6-1 (korr.) (inb.) LIBRIS-ID:7795827

[Sök i biblioteket](#)

Philips, Björn; Holmqvist, Rolf (Red.)

Vad är verksamt i psykoterapi?

Stockholm : Liber, 2008 - 279s.

ISBN:9789147084418

[Sök i biblioteket](#)

Research methods in clinical psychology : an introduction for students and practitioners*Barker, Chris; Pistrang, Nancy; Elliott, Robert; Barker, Chris*

2nd ed. : New York : J. Wiley, 2002 - 284 s.

ISBN:0-471-49087-3 (hbk) LIBRIS-ID:8648141

[Sök i biblioteket](#)*Ringborg, Magnus***Förändrande familjesamtal : en handbok för familjelotsar**

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2010 - 121 s.

ISBN:978-91-44-07167-1 LIBRIS-ID:12032540

[Sök i biblioteket](#)*Seikkula, Jaakko; Arnkil, Tom Erik***Sociala nätverk i dialog**

Stockholm : Mareld, 2005 - 198 s.

ISBN:ISBN 91-88872-70-X

[Sök i biblioteket](#)*Sverne Arvill, Ebba***Etik och juridik för psykologer och psykoterapeuter**

4 uppl : 2010

ISBN:978-91-44-06628-8 LIBRIS-ID:11790095

[Sök i biblioteket](#)*Tomm, Karl***Systemisk intervjumetodik : en utveckling av det terapeutiska samtalet***Liedén, Lennart*

Stockholm : Mareld, 1989 - 182, [2] s.

ISBN:91-971117-1-6 LIBRIS-ID:8383586

[Sök i biblioteket](#)*Wrangsjö, Björn***Familjens livscykel : om stabilitet och förändring i ett flergenerationsperspektiv**

1. uppl. : Stockholm : Mareld, 2009 - 165 s.

ISBN:978-91-86381-00-4 LIBRIS-ID:11605545

[Sök i biblioteket](#)